

natuurtoets Vleutenseweg 402 Utrecht
vanwege plan tot uitbreiding van de woning aan de achterzijde
en vergroting door een dakopbouw

november 2021

Natuurtoets Vleutenseweg 402 Utrecht, vanwege plan tot uitbreiding van de woning aan de achterzijde, en vergroting door een dakopbouw

De woning Vleutenseweg 402 Utrecht wordt momenteel verbouwd. Behalve interne aanpassingen en herstelwerk is het plan de beneden-etage van de woning aan de achterzijde iets te vergroten, en om een dakopbouw toe te voegen.

In het kader van een Omgevingsvergunning is een onderzoek uitgevoerd naar natuurwaarden; een toetsing van het plan aan de Wet Natuurbescherming, een beoordeling van de invloed op volgens de Europese Vogelrichtlijn en Europese Habitatrichtlijn beschermde natuurgebieden, en op wettelijk beschermde soorten.

Daartoe is de locatie op 20 oktober 2021 onderzocht.

locatie-omschrijving

Het betreft kadastraal perceel 4315 gemeente Utrecht.

Vleutenseweg 402 is gelegen in Utrecht-West, Lombok. Aan de overzijde van de Vleutenseweg ligt het Majellapark maar overigens bestaat uit omgeving uit dichtbebouwde woonbuurten.

Vleutenseweg 402 maakt deel uit van een rij van 14 identieke huizen (Vleutenseweg 392-418) tussen de Paramaribostraat en de Surinamestraat, gebouwd in 1906. De woningen bestaan uit een parterre met een bovenverdieping en een plat dak met bitumenbedekking. De gevels zijn opgetrokken uit baksteen. Aan de achterzijde hebben de huizen een (keuken)uitbouw en sommige achter op het perceel een berging. Het perceel-oppervlak van Vleutenseweg 402 is 89 m² en wordt behalve door het huis grotendeels ingenomen door een bestraat plaatsje achter de woning. Vanaf 2018 (Google streetview-beeld) worden dakopbouwen gerealiseerd. Inmiddels hebben Vleutenseweg 394, 404, 406 en 412 zo'n opbouw.

bron: OpenTopo

Vleutenseweg 402 is aangegeven met een geelgroen stipje

wettelijk kader

Per 2017 is in Nederland de Wet Natuurbescherming van kracht, een samenvoeging van de Boswet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora en faunawet, welke laatste in 1998 in de plaats kwam van de Vogelwet 1936, de Jachtwet, en gedeeltelijk de Natuurbeschermingswet 1967. Ook zijn in de Flora en faunawet (en de Wet natuurbescherming) Europese overeenkomsten over natuurbescherming verwerkt.

De Wet Natuurbescherming is gericht (Artikel 10) op het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit. Volgens Artikel 11 dient een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Hoewel de bescherming dus *alle* wilde planten en dieren geldt, zijn er soorten die in geval van schade en overlast bestreden mogen worden, en bejaagbare soorten. Een aantal soorten geniet speciale bescherming. Alle vogelsoorten zijn beschermd, evenals hun nesten in de broedtijd. Van een aantal soorten vogels is het nest ook buiten de broedtijd beschermd aangezien het van jaar op jaar gebruikt wordt.

Ook alle zoogdiersoorten zijn wettelijk beschermd, met uitzondering van bruine en zwarte rat en huismus, maar provincies hebben sommige algemene soorten vrijgesteld. Vleermuizen zijn strikt beschermd; niet alleen de dieren zelf maar ook essentieel leefgebied en het netwerk aan schuilplaatsen dat ze door het jaar heen gebruiken.

Verder zijn zo'n 170 plantensoorten nader beschermd (verbod tot plukken / uitgraven), en een aantal soorten paddenstoelen en ongewervelde dieren.

Voor volledige informatie zij verwezen naar de wetstekst en toelichting, te raadplegen op internet.

De uitvoering en handhaving van de Wet natuurbescherming is een taak van de provincie. In geval schade aan strikter beschermde soorten niet vermeden kan worden, kan de provincie ontheffing verlenen op de wettelijke verboden. Dit kan slechts om een beperkt aantal zwaarwegende redenen en onder voorwaarde van compensatie van het nadelige effect op natuur.

Het is ook mogelijk dat natuur een onderdeel vormt van een Omgevingsvergunning. In dat geval vraagt de gemeente aan de provincie een Verklaring van geen bedenkingen.

invloed op Natura2000-gebied en andere beschermde natuurgebieden

De woning Vleutenseweg 402 bevindt zich in de bebouwde kom van Utrecht, op ruime afstand van natuurgebieden.

Het Natura2000-gebied (nr. 95) Oostelijke Vechtplassen, dat zich van Maarsen naar het noorden uitstrekt en in totaal 65 km² groot is, bevindt zich op ca. 5 km en verder.

Natura2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Ze maken in Nederland deel uit van het Natuur-netwerk Nederland (NNN), vroeger genoemd Ecologische Hoofd-structuur (EHS), waartoe ook andere gebieden met natuurwaarde behoren. De dichtstbijzijnde ten opzichte van Vleutenseweg 402 zijn buitenplaatsen aan de Vecht bij Zuilen, en Fort de Gagel en de Gagelpolder bij Utrecht-Overvecht (overzicht Natuurnetwerk Nederland provincie Utrecht).

Voor Natura2000-gebied geldt dat invloed van buitenaf vermeden moet worden die de natuurwaarde aantast.

Van verbouwing en aanpassing van de woning Vleutenseweg 402 Utrecht gaat geen directe invloed uit op Natura2000-gebied.

Indirecte effecten zijn moeilijk te bepalen, zoals materiaal-fabricage en transport die werkzaamheden aan de woning met zich meebrengen. Op zich is dit een te verwaarlozen invloed, maar veel Natura2000 gebied in Nederland kampt met negatieve invloed uit de omgeving, veroorzaakt door stapel-effect van talloze zeer kleine effecten tot een groot effect. De website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vermeldt dat de stikstof-neerslag in Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen te hoog is (gebiedsanalyse 2017). Daardoor worden de voor het gebied kenmerkende voedselarme milieus aangetast.

invloed op wettelijk beschermde soorten

De ligging van Vleutenseweg 402 in een dichtbebouwd deel van Utrecht heeft tot gevolg dat ter plaatse maar weinig wilde planten en dieren een leefgebied kunnen hebben. Het Majellapark is een afwijkend en 'groen' element maar dit vrij kleine park (ca. 2,5 hectare) ligt aan de overzijde van de brede en drukke Vleutenseweg, waardoor weinig interactie van dieren is te verwachten tussen het park en de woonbuurt aan de andere zijde van de weg. De Natuur-in-je-buurt-kaart vermeldt de egel voor adressen aan de Vleutenseweg nabij nr. 402, waarschijnlijk waarnemingen van een egel 's nachts over straat lopend.

Op enkele strikter beschermde soorten die in Utrecht voorkomen wordt hieronder nader ingegaan.

huismus

Het locatiebezoek vond plaats buiten de broedtijd van de huismus. Gebruik van eventuele nestelplaatsen was daardoor niet te onderzoeken, maar vastgesteld kon worden dat Vleutenseweg 402 geen gelegenheid tot nestelen biedt (gesloten gevels, plat dak). Dit geldt ook voor de buurwoningen. Er is ook erg weinig groen waardoor de Vleutenseweg 402 en omgeving geen geschikt leefgebied voor huismussen is. Er lijkt ook maar in weinig huizen nestelmogelijkheid te zijn, door afwezigheid van schuine daken met dakpannen.

Op 20 oktober 2021 werden geen huismussen gezien of gehoord, ook niet in de omgeving. Het Soortbeschermingsplan gemeente Utrecht 2016 toont in fig. 5 (waarnemingen Nationale Databank Flora en Fauna) geen broedgevallen voor Vleutenseweg 402 en omgeving. De Natuur in je Buurt – kaart (Utrecht Natuurlijk) vermeldt ook geen waarnemingen.

gierzwaluw

Volgens de Natuur in je Buurt – kaart is er op het adres Vleutenseweg 402 een gierzwaluwnest op 0 meter. Het huis heeft echter geen nestelmogelijkheid.

Het lijkt om een adresfout te gaan. In een overzicht van Utrechtse kunstnestprojecten (Gierzwaluwen Utrecht – stad) wordt over Vleutenseweg 420 (voormalig schoolgebouw) vermeld: “Mitigatieproject gezien dakrenovatie in uitvoering juni 2019. Geen bezetting t/m 2021 maar van 2019 t/m 2021 wel twee tot drie nesten bij regenpijpdoorvoeren in dakgootbekisting, dichtbij de nestkasten”. De genoemde nestkasten betreffen 8 stuks, onder de overstek van de dakgoot aan de zijde Vleutenseweg.

De stadsplattegrond met waarnemingen die op nestelen van de gierzwaluw duiden (Soortmanagementplan gemeente Utrecht 2016, figuur 3, waarnemingen 2014-2015) toont ter plaatse van Vleutenseweg 402 en in de omgeving geen gierzwaluw-nestelplaatsen (onderzoek 2015).

Het overzicht van de gemeente Utrecht (Utrechtmilieu.nl, Gierzwaluwen in Utrecht) toont waarnemingen (periode 2015-2019) die betrekking lijken te hebben op de nesten in het gebouw Vleutenseweg 420. De kleur van de vlakjes (100x100 meter) in het overzicht geven aantallen nest-indicatieve waarnemingen weer, dus gedrag van gierzwaluwen dat wijst op een nest.

nestindicatieve waarnemingen gierzwaluw (Utrechtmilieu)
het rode stipje geeft Vleutenseweg 402 aan

donkerblauw: 1 waarneming
blauw: 2 waarnemingen
groen: 3 waarnemingen
lichtgroen: 4 waarnemingen
creme: 5-7 waarnemingen
oranje: 8-10 waarnemingen
bruin: 11-20 waarnemingen
rood: meer dan 20 waarnemingen

vleermuizen

Het Soortmanagementplan van de gemeente Utrecht vermeldt een onderzoek door ^{5.1.2.e} en ^{5.1.2.e} naar vleermuizen in Utrecht in 2014 waarbij vrijwel alleen gewone dwergvleermuizen werden aangetroffen. Latere onderzoeken bevestigen dat beeld. Kolonies (groepen vrouwtjes met jongen) komen alleen bij de stadsrand voor, in de buurt van grote groengebieden. In Utrecht worden verspreid jagende gewone dwergvleermuizen aangetroffen die hun schuilplaats hebben in de bebouwing aldaar.

Vleutenseweg 402 en de belendende huizen hebben geen schuilmogelijkheid voor vleermuizen. Te verwachten is dat het Majellapark door gewone dwergvleermuizen, en wellicht ook door de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger (een grotere vleermuissoort) als jachtgebied wordt gebruikt.

conclusie

Vleutenseweg 402 Utrecht heeft geen mogelijkheid tot nestelen voor vogels met een jaarrond beschermd nest (gierzwaluw en huismus), en geen mogelijkheid tot bewoning door vleermuizen. Ook de belendende huizen zijn als nestelplaats of als schuilplaats niet geschikt. Op het achterplaatsje is weinig en ijle begroeiing waarin nestelen van vogels niet te verwachten is (periode maart – juli). Wilde planten zijn niet aangetroffen.

5.1.2.e

natuur-onderzoeker

5.1.2.e

5.1.2.e Amsterdam

5.1.2.e

5.1.2.e @gmail.com

literatuur

Gemeente Utrecht, 2016. Soortmanagementplan, de Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen, gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis in de gemeente Utrecht.

gierzwaluw.wbsite utrecht, gierzwaluwen Utrecht – stad, Bezetting Utrechtse kunstnestprojecten

website Gemeente Utrecht; Utrecht Natuurlijk; Natuur in je Buurt

website Utrechtmilieu.nl, Gierzwaluwen in Utrecht, stadsplattegrond met nest-indicatieve waarnemingen 2009-2020

www.provincie-utrecht.nl. Natuurnetwerk Nederland (NNN) provincie Utrecht

fotobijlage

straatbeeld

situatie achterzijde
van de met stippellijntjes aangegeven randen is vastgesteld dat ze
geen schuilmogelijkheid bieden aan vleermuizen

begroeiing op het achterplaatsje

detail dakrand; niet toegankelijk voor
vleermuizen

situatie achterzijde, met de perceelbegrenzing van Vleutenseweg nr. 402
bij drie woningen aan de Surinamestraat (links) is een dakopbouw in uitvoering